

ПРАВО І ДЕРЖАВА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА РЕГІОНАЛІЗАЦІЇ

Матеріали
міжнародної науково-практичної конференції

14 жовтня 2011 року

Ірпінь
2011

УДК 342.5(477)(063)

ББК 67.9(4 Укр)400 в 431

П 68

Рекомендовано до друку

*Вченою радою Національного університету державної податкової служби України
(Протокол № 4 від 24.11.2011 року)*

Редакційна колегія: Мельник П.В., д.е.н., професор; Тарангул Л.Л., д.е.н., професор; Тимченко Л.Л., д.ю.н., професор; Білоус В.Т., д.ю.н., професор; Цимбал П.В., д.ю.н., професор; Антипов В.І., к.ю.н., доцент; Самілик Г.М., к.ю.н., доцент; Касьяненко Л.М., д.ю.н., доцент; Нікітін Л.О., к.ю.н., доцент; Калганова Л.А., к.ю.н., доцент; Шемелинськ І.І., к.ю.н.; Мацлик Т.О., к.ю.н., доцент; Воробійова Л.С., к.ф.н., доцент; Тимченко Л.О., к.ю.н., доцент; Олущак Л.В., к.лед.н., доцент; Зайцева І.В., к.лед.н., доцент; Мацлюх Н.П., к.е.н., доцент; Максименко І.А., к.ф.н., доцент.

П 68 **Право і держава в умовах глобалізації та регіоналізації:** Матеріали науково-практичної конференції, 14 жовтня 2011 року / Державна податкова служба України, Національний університет ДПС України, 2011 – 338 с.

У збірнику представлені тези, в яких розглядаються правові, філософські, соціальні, економічні та літвістичні аспекти розуміння феноменів «право» та «держава» за умов розвитку двох взаємозалежних процесів суспільного життя – глобалізації та регіоналізації. Піддані аналізу шляхи цивілізаційного поступу України, які проявляються у об'єктивному посиленні прозорості міждержавних кордонів; різкому зростанні обсягів та інтенсивності транснаціонального перетикання капіталу, інформації, послуг та людських ресурсів; масовому поширенні уніфікованих стандартів споживання у світі; посиленні ролі недержавних регуляторів сировинної економіки і міжнародних відносин; формуванні єдиного простору комунікаційного спілкування; впливі права і держави на всі галузі соціального життя; пошуку адекватних правових механізмів захисту національних інтересів у контексті єдиного глобального світу.

Видання розраховане на науковців, викладачів, юристів, економістів, працівників органів державного управління, аспірантів та здобувачів, студентів вищих навчальних закладів.

Редакційна колегія не завжди поділяє думку авторів і не несе відповідальності за недостовірність опублікованих даних.

Тези друкуються в авторській редакції, за точністю викладеного матеріалу відповідальність покладена на авторів.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

Глобалізація, регіоналізація, права людини: міжнародно-правовий вимір

<i>Антипенко В. Ф.</i> Становлення міжнародного антитерористичного права.....	21
<i>Куїнецова К. В.</i> Проблема ответственности не правительственных организаций по международному праву.....	28
<i>Мацко А. С.</i> Глобалізація та її вплив на зміни сучасного правопорядку.....	31
<i>Щипцов О. А.</i> Удосконалення нормативно-правової бази, що регламентує питання безпеки морської діяльності, відповідно до норм міжнародних конвенцій.....	33
<i>Тимченко Л. Д.,</i> <i>Кононенко В. П.</i> Международные суды как эффективный контрольный механизм защиты прав человека в процессе глобализации	36
<i>Digol D.</i> Foreign Policies of Central Asian Countries in the Realities of the Globalized World.....	39
<i>Удовика Л. Г.</i> Концептуалізація трансформацій правової системи в умовах глобалізації.....	45
<i>Тимченко Л. А.</i> Арбротская декларация 1320г. – затерянная страница истории международного права.....	48
<i>Чорнооченко С. І.</i> Правове закріплення універсальних стандартів прав людини в сфері трудової міграції.....	51
<i>Анісімова М. Ф.</i> Юридичні гарантії прав та свобод людини: європейський вимір.....	54
<i>Yukhryst S.</i> Compliance Review Mechanism under UNECE MEAs.....	57
<i>Громакова Н. Ю.</i> Специфіка формування ідентичності в епоху глобалізації.....	61

<i>Гордієнко М.Г.</i>	
Дефекти правової політики пострадянської доби	540
<i>Гурська Л.І.</i>	
Держава та Церква в Україні: співпраця як необхідна умова демократизації суспільства	545
<i>Левченко Т.Г.</i>	
Моральна віра в поведінці людини як морально-правового суб'єкту: сучасна інтерпретація думок Імануїла Канта	547
<i>Мухин І.Н.</i>	
Індивид в перспективі права	550
<i>Христокін Г.В.</i>	
Онтологічні основи для християнської критики ідей статизму та теократії в сучасній православній теології	553
<i>Черенков М.М.</i>	
Про закони, християнство, суспільство і мораль: соціально-теологічні рефлексії	557
<i>Чорноморець Ю.П.</i>	
Апологія прав людини у творчості Вселенського патріарха Варфоломія	559
<i>Шеремета О.Ю.</i>	
Право і держава у вченні митрополита Андрея Шептицького.....	562

СЕКЦІЯ 10 ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ПРАВА

<i>Грамова Т.М.</i>	
Неоінституціоналізація права власності в торговельній сфері	566
<i>Данькевич А.П.</i>	
Роль міжнародних фінансових організацій у формуванні інвестиційної політики в Україні	568
<i>Корж М.А.</i>	
Правові аспекти оподаткування іноземних інвестицій	570
<i>Круш П.В.</i>	
Провали державного втручання в економічне життя суспільства та їх виправлення	573
<i>Максименко І.А.</i>	
Економічні правила як конституюча основа діяльності суб'єктів господарювання.....	575
<i>Мартиненко В.В.</i>	
Правові аспекти економічної безпеки в умовах глобалізації	578

<i>Мицелюх Н.П.,</i> <i>Максименко І.А.</i> «Економічна конституція», «економічна теорія права», «конституційна економіка» як методи дослідження економіко-правових проблем.....	581
<i>Мицелюх Н.П.</i> Провали ринку і роль держави в умовах постіндустріальних трансформацій.....	583
<i>Мискін Ю.І.</i> Значення економічної науки в юриспруденції.....	585
<i>Паснова Т.В.</i> Економіко-правова безпека України в умовах наднаціонального регулювання.....	587
<i>Рибокінь Т.В.</i> Теоретичні основи підприємств корпоративного типу.....	589
<i>Скорик М.О.</i> Економіко-правові засади сучасного державного регулювання економіки АПК України.....	592
<i>Стиростенко Г.Г.,</i> <i>Бабенко А.Ю.</i> Економіко – правові аспекти ринку праці в умовах трансформаційних змін	595
<i>Тарасюк В.В.,</i> <i>Максименко І.А.</i> Права власності як санкціоновані державою поведінкові відносини між людьми	598
<i>Теліщук М.М.</i> Категорія власність як економічне та юридичне явище	591
<i>Чернишук В.Р.</i> Тенденції формування інвестиційної політики України.....	604

СЕКЦІЯ II ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПРАВознавців

<i>Гарбуза Т.В.</i> До питання професійної підготовки майбутніх фахівців.....	607
<i>Горобчук С.І.</i> Особливості формування компетентності майбутнього фахівця права	610

дним що залишились на Україні; мігранти отримують величезний досвід роботи в інших соціально – економічних умовах, формують європейську систему цінностей. Суперечливість явища трудової міграції підводить до висновків про те, що основний зміст політики держави у відповідній сфері має полягати у мінімізації її негативних наслідків, максимальному використанні позитивних для громадян (у тому числі – працівників-мігрантів) та суспільства результатів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Державний комітет статистики України, 2011 р. [електронний ресурс] режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Трудова міграція з України не повинна розглядатися як проблемне соціальне явище. [електронний ресурс] режим доступу: // <http://www.granik.net.php?indekcion>.
3. Заклебка О., Шиманська О. Українська трудова еміграція: сутнісні форми та особливості сучасного етапу // Україна: аспекти праці. – 2004. – № 8. – С. 36-40.

В.В. Тарасюк,
магістрантка

І.А. Максименко, к.філос.н.,
доцент, завідувач кафедри економічної теорії
(Національного університету
ДПС України)

ПРАВА ВЛАСНОСТІ ЯК САНКЦІОНОВАНІ ДЕРЖАВОЮ ПОВЕДІНКОВІ ВІДНОСИНИ МІЖ ЛЮДЬМИ

Розподіл прав власності опосередковує різні форми підприємницької діяльності. Певні права власності можуть бути розподілені між різними суб'єктами економічного процесу. Наприклад, володіння і користування майном може бути зумовлене економічною політикою держави. Орендар користується майном відповідно до договору, однак не може це майно відчужувати, тобто розпоряджатися ним. Водночас договір оренди може обумовлювати право орендаря передавати це майно в суборенду, а це означає надання йому певних прав розпорядження.

Відомі економісти Р. Коуз (лауреат Нобелівської премії з економіки 1991 р.), А. Алчіан, Г. Демсец, Д. Норт та інші розробили один із сучасних напрямів економічної теорії - неінституціоналізм і запропонували підхід з

позицій розподілу прав власності. Автори цієї теорії оперують терміном «право власності»: власністю є не економічний ресурс, а частка прав з його використання. Права власності розуміють як санкціоновані державою поведінкові відносини між людьми, що набувають форми і сили юридичних законів. Ці відносини виникають з огляду на існування і використання економічних благ. Люди повинні дотримуватися законодавчо закріплених норм поведінки в своїх взаємодіях або ж зазнавати витрат у разі їх порушення.

Отже, права власності - це своєрідні правила гри, прийняті в суспільстві. «Права власності - це права контролювати використання певних ресурсів і розподіляти витрати і вигоди, які виникають при цьому. Саме права власності - або те, що, на думку людей, є відповідними правилами гри, - визначають, у який спосіб у суспільстві здійснюються процеси пропонування і попиту», - вважав П. Хейне [1, с.52].

Економічною формою реалізації права власності на фактори виробництва є певний вид доходу. Відповідно до системи факторів виробництва - праця, капітал, земля, підприємництво - існує функціональний розподіл доходів у ринковій економіці: заробітна плата, процент, рента, прибуток. Власність визначає види доходу, їх створення і розподіл визначається ціновим механізмом ринку. Позитивний аналіз формування факторних доходів у науковій системі маржиналізму дає можливість дійти висновку, що відносини власності в ринковій економіці не пов'язані з поняттями експлуатації, законних або незаконних доходів, соціальної справедливості або несправедливості: власники факторів виробництва через деперсоніфікований механізм цін привласнюють результати виробництва у вигляді факторних доходів [2, с.31].

Власність як економічний інститут виникає на підставі обмеження економічних ресурсів і складає необхідні правила їх розподілу та ефективного використання. Внаслідок цього виникають відносини нерівності між людьми, розширення їх залежно від володіння правом на власність як економічним ресурсом. Одна частина набуває виключних прав на володіння, які означають заборону на використання відповідних ресурсів країни невластниками. Це є основою для соціального розширення в суспільстві.

Інститут власності встановлює три види права: на володіння, використання та розпорядження. Кожне з них породжує певні відносини між власниками та невластниками певних економічних ресурсів. Право на володіння забезпечує власнику виключні права у сфері володіння економічними ресурсами. Виходячи з цього, формуються правила економічної поведінки, які захищають інтереси власників.

Право на використання визначає діапазон можливостей та правил використання різних економічних ресурсів. Обмеження, що накладаються, охо-

роняють власника від здійснення дій, які зачіпають суспільні інтереси або інтереси інших економічних суб'єктів. Право на розпорядження встановлює правило, згідно з яким економічні ресурси можуть переходити від одного до іншого, більш ефективного власника.

Виникнення та розвиток інституту власності спрямовані на збалансування інтересів суспільства. Це є можливим завдяки тому, що право на володіння захищає інтереси власників, право на використання захищає частково інтереси невластників, а право на розпорядження захищає інтереси суспільства [3, с.73].

У своєму інституціональному розвитку власність створює різні організаційні форми регулювання поведінки економічних суб'єктів. Ці форми відображають зміни у змісті економічних ресурсів, які є об'єктом власності, а отже, і мінливий характер суспільних відносин.

Власність як інститут виконує економічні та соціальні функції. З економічного погляду ефективність форм власності оцінюється, виходячи з того, наскільки вони забезпечують власнику можливість організувати вільне використання ресурсів, що йому належать. Щодо цього кожна форма власності повинна забезпечити відповідне співвідношення між вільною конкуренцією та державним регулюванням при використанні економічних та інших ресурсів. Показниками ефективності реалізації економічної функції є: можливість акумулювати необхідні капітали, раціональне використання економічних ресурсів, рівень стимулювання різними формами власності активності суб'єктів економічного процесу, піднесення підприємницького духу та збільшення можливостей у цій сфері діяльності.

Соціальні функції власності визначаються її роллю в формуванні соціальної структури суспільства й відносин нерівності між соціальними групами та спільнотами. Показниками соціальної ефективності власності є: можливість вільного розвитку особи та окремих соціальних спільнот; ступінь соціальної нерівності; можливість соціальної мобільності; адекватне реагування та врегулювання конфліктів; охорона природного середовища та забезпечення екологічної безпеки населення і т.ін. Власність забезпечує певний соціальний статус, владу та престиж у суспільстві. Володіння певними економічними ресурсами означає не тільки отримання більш високих доходів, але й приносить людям незалежність та свободу. Зміни у формах власності й перерозподілу власності детермінують зміни соціальної структури суспільства.

Наприклад, характерним світовим процесом у соціальній стратифікації суспільств є тенденція заміни індивідуального суб'єкта власності колективним - корпорацією. Зростання корпоративного капіталу формує новий тип власників - акціонерів та новий тип товару - акції. Акціонери-

власники є різномірною соціальною групою, яка поєднує різних суб'єктів: фізичних осіб - власників акцій, акціонерні фонди, взаємні фонди (страхові, пенсійні та ін.) [4].

ЛІТЕРАТУРА

1. Політична економія: Навч. посіб. / Г. А. Оганян, В. О. Паламарчук, А.П. Румянцев та ін.; За заг. ред. Г. А. Оганяна. - К.: МАУП, 2003. - 520 с.
2. Шевченко Л.С. Власність на роботу силу як інститут економіки / Л.С. Шевченко // Вісник Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого. - 2010. - №1. - С. 31-42.
3. Матвеев С.О., Лясота Л.І. Економічна соціологія. Підручник. - Суми: Університетська книга, 2006. - 184с.
4. Головніна О. Г. Аспекти оцінки синергетичних соціально-економічних ефектів у трансформаційній економіці / О. Г. Головніна // Наук. зап. НаУКМА. - 2007. - Т. 68. Екон. науки. - Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/Portal/Soc_Gum/NaUKMA/Econ/2007_68/05_golovni_na_e.pdf.

М.М. Телішук, к.е.н.,
доцент кафедри
економічної теорії
(Національний університет
ДПС України)

КАТЕГОРІЯ ВЛАСНІСТЬ ЯК ЕКОНОМІЧНЕ ТА ЮРИДИЧНЕ ЯВИЩЕ

Проблема відносин власності завжди перебувала в центрі уваги дослідників соціально - економічних процесів.

Категорія «власність» історично увійшла до наукового обороту до того, як зародилася політична економія в якості особливої галузі наукового знання. Передусім, власність стала офіційним об'єктом правової (юридичної) природи і філософії. Так, римське право вже визначало поняття власності і основні стосунки, пов'язані з нею (володіння, користування, розпорядження).

Як економічна категорія власність існує незалежно від волі і свідомості людей. Так, вже в працях Солона (594 р. до н.е.) і Клісфена (509 р. до н.е.) говорилося, що закони не створюють стосунків власності, вони тільки закріплюють стосунки, які вже склалися. Відповідно, можна розрізнати власність в економічному сенсі, або власність де-факто (на ділі, фактично), і власність в юридичному сенсі, або власність де-юре (юридично, по праву).

Разом з подальшим розвитком громадського виробництва і появою усе нових форм підприємницької діяльності власність придбаває велику